

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.	Egészévre	8 kor.
Fél évre	4 .	Egyes szám ára	20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az ipariskola.

Petrozsény előhaladásának, tovább fejlődésének elengedhetetlen feltétele a lakosság erkölcsi és értelmi nivójának minél magasabbra emelése. Ezért az elemi iskolák fölött tanintézetek gyámolításától semmi áldozatot sem szabad ki-mélnünk. Gimnasiununk létesítése, fennállása nehány fáradhatatlan buzgóságu férfiúnak köszönhető s távolról se hidjuk, hogy a község megtette kötelességét midőn, ily fontos kulturális intézmény fentartásához évi 4000 koronával hozzájárul.

A létesítendő bányásziskola nemcsak a szilvölgyi szegényebb sorsu ifjúságnak fog egy biztos kenyérkereset alapjául szolgálni, hanem kihatással lesz az egész ország szénbányászatának megmagyarosítására is; úgy érvén, hogy a magyar honpolgároknak fog jutni azon számos, nem megvetendő javadalmazású állomás, melyet most idegenek, azaz külföldiek foglalnak el; és mégis a helyett, hogy közös akarattal mozgatnánk meg mindent annak minél előbbi létesítésére, igen sokaknál már az eszme is ellenzésre talál.

Az ipariskola, melyet a törvény értelmében a község köteles létesíteni és fentartani s mely „különösen a kézműves iparos osztálynál égetően szükséges szakképzettség valódi terjesztője” kell hogy legyen, a szó valódi értelmében mostohája volt mind ez ideig a községnek. A felügyelet lanya, mondhatni semmi pénzbe a községnek nem került, sőt vannak rossz száju emberek kik bizonyítani szeretnék, hogy még haszn avolt belőle.

1889 évig Petrozsénynek ipariskolája nem volt, hanem az inasok mint az ismétlőiskola növendékei szerepeltek habár azoktól elkülönítve s külön tanterv szerint tanítva, míg Kapeza Gyula főszolgabíró — kinek nevét és emlékét ez ügygel kapcsolatban is tisztelettel és hálával idézzük — 2629/888 szám alatt az állami iskola akkori igazgatójához felszólítást és kérést intézett az iparosiskola ügyében, irván: „én részemről nemcsak hivatali kötelességemből kifolyólag, hanem az általános közművelődés érdekében hazafias kötelességemnek ismerem, a hatóságom alá tartozó petrozsényi tanonciskolát tehetségem és rendelkezésem alatti minden törvényes eszközzel támogatni és az iskola vezetését működésében előmozdítani.” Ezen hazafias, lelkes fölhívás vetette meg alapját a petrozsényi iparostanonciskolának. A nevezett tanévben járt az előkészítő osztályba 24 s az elsőbe 16 iparos- és kereskedőtanoncz. A tanító fizetése volt 20 frt. vagyis 40 korona egy évre. Ettől fogva fejlődött és izmosodott az iskola évről-évre; de valódi feladatának mindez ideig képtelen volt megfelelni, mert az illetékes faktorok mitsem törődtek az egész intézménnyel, míg ez iskolai év elején a felügyelő bizottság újra alakulván elnökeül Schreiner Józsefet választotta meg, ki fáradságot nem ismerve, a sok kellemetlenségtől vissza nem riadva, mindent elkövetett, hogy az iskolát rendeltetésének megfelelően szervezze.

A tanerők törvényszerűen megválasztattak, fizetésök rendszeresített, a nagy létszám miatt a rajztanulásra kötelezettek kétszorosra osztottak s még egy rajztanító alkalmaztatott s a rajztanu-

lás alól mentes kereskedő tanoncok részére kereskedelmi tanfolyam szerveztetett s részökre egy új tanerő választott s így jelenleg az iskolánál hat tanerő van alkalmazva. A bizottság gondoskodott megfelelő tantermekről, a tanulók könyveiről és írószereiről; nem levén semmi taneszköze az iskolának, készített rajztáblákat, hozatott rajzeszközöket és rajzminatát szóval gondoskodott az első és legszükségesebb felszerelésről. Mindez igen természetes pénzbe kerül, valamint a két tanerő óradija is, de ha eredményt akarunk elérni, az áldozatoktól sem szabad visszariadnunk sőt ha azt akarjuk, hogy minden tekintetben a kívánalmaknak megfelelő iskolánk legyen évről-évre nagyobb összeget kell arra fordítanunk.

Az iskola évről-évről vizsgája június 30-án délután és délután tartott meg, melyen jelen voltak a felügyelő bizottság tagjai és számosan az iparogazdák közül; mindnyájan örömmel győződhetek meg az eddigihez arányított öröndetes eredményről; a tanulásban is de különösen a rajzban szép előmenetelt tanusítottak minden osztályban. Azért mondjuk, hogy az eddigihez arányitva vott öröndetes az eredmény, mert jövőre ennél sokkal többet várunk s tudjuk, hogy kapunk is, mert ez iskola év fele a szervezkedéssel a tanítók változásával betegeskedéssel mult el s így a tanítási idő csak félannyi volt mint lenni kellett volna. Másrészt az iparosok egy része az elmúlt évek lanya ellenőrzéséhez lévén szokva most is rendetlenül küldték inasait iskolába, minek megtörténni jövőre nem lehet, mert érzékeny pénzbírság fogja kötelességeik teljesítésére figyelmeztetni.

Örömmel adjuk hírül a nagy közönségnek, hogy az iparostanonciskola oly szilárd alapokra van fektetve, hogy jövő fejlődésére büszkeséggel tekinthet.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Kozsibrovsky tréfája.

Irta: Mikszáth Kálmán.

A „Ne okoskodj Pista” című elbeszélést irván, amelyben gróf Kozsibrovsky, a nagy tréfacsináló és felültető szerepel, az elbeszélésem keretébe nem volt bevehető egyik legjobb csinje, mert hátráltatta volna a cselekvény gyorsabb menetét. De ha már benne vagyok, bizony nem sajnálom külön feltálni.

A dolog Rimaszombatban játszik. A nagy piacot kell elképzelni szép őszi napon; garmadával állnak a gyümölcsök a gyékény-sátrak alatt, ott ülnek a piros-pozsgás tiszolci asszonyok a mogyoróiknál, diós zsákjaiknál, a csinos zeheri menyecskék az alma-rakásokon, s ha megáll előttük a vevő megkérdező: „Édes-e az alma édes?” dévaj mosolygással felelgetik vissza:

— Édes bizony, édes.

Hát persze, hogy a gonosz csont Kozsibrovsky oda is elvetődik és egy mogyorót áruló menyecskével kezd logyeskedni, aki szívesen csattant elms szóra, még ha egy kicsit csiklandós is, maga módja szerint még csiklandósabbat, de a mellett el nem felejtí az üzletet sem.

— Ej nó, de csintalan szája van az urnak — legalább már vegyen a mogyoromból!

Kozsibrovsky meg is vesz egy kézi kassal vagy nyolec-tíz itezényit, de mi az ördögöt tegyen most már vele? Egy percig zavarban van. Hanem a gondviselés, az csak mindég segít neki a pernahajder esinjeiben.

Ahol lép ki ni kapujából Hiléczy Sámuel uram, az ásványtan tudós professzora, hosszú, burnótszín kaputrokkjában, bozontos elhanyagolt üstökével és egyenesen a piacnak tart. Noha legény-ember még, görnyedten, totyakosan szedegeti kiaszott lábait, amelyeket sohase dresszírozott tánczmester, mert egész élete az ásványvilág buvárlatában telt el s különben sem nézi sokra ezenkívül a világot. Olyan az előtte, mint egy lábbal fölrugott hangya-zsombék. A rugást a tudomány adja. A sürgő-nyüzgő hangyák, a szamarak ellenben azt hiszik, hogy valami általuk megállapított cézből jönnek-mennek. Pedig mennek mert lökést kapott a dombjuk.

De ha nagytekintetű Hiléczy professzor ur nem vet ügyet a mozgó-rajzó hangyákra, ő tudosságát azok ugyancsak megnézik, mert meglehetősen furcsa alak. Épen az átteles ablakból is a két Majornoky kisasszony nevetgel (gyönyörű két szöke fejecske egymás mellett), egymásnak mutogatva valami különöset a tudós ur alakján vagy öltözetén. Érdekes volna tudni, hogy mit beszélnek, — de végre is lehetetlen. Az ördög tudná azt hogy ilyen két pajkos fejecskeben mennyi csintalanság elfér.

Elég egy pillantás az uteza öblébe Kozsibrovskyknak. Látja Hiléczyt és látja szép rokonait, a Majornoky kisasszonyokat, héja tekintettel. Ő mindent észrevesz. Hopp! megvan! tudom már, mit tegyek a mogyorókkal.

S alig hogy áthalad mellette a tudós professzor szemüveges szemait a földre szegezve, hiszen a földben vannak az összes titkok, hirtelen odaint egy ácsorgó suhanchoz:

— Gyere ide, ficzkó, tudod-e, hol laknak a Majornoky kisasszonyok?

— Nem tudom.

— Amott néznek ki az emeleti ablakból. Az a két szép leány. Tudod-e már?

— Nem vagyok vak.

— Fogd ezt a kosarat, vidd el nekik, megértetted?

— Nem vagyok siket.

— És mond meg, hogy Hiléczy professzor ur küldi. Még tudod mondani?

— Nem vagyok kuka.

— Hát mikép mondd?

— Hogy Hiléczy professzor ur küldi.

— Nagyon helyes; itt van ez a fényes kéthatosos, ha jól elvégezted és visszajössz, még egy ilyet kapsz tőlem.

A gyerkőcz visszajött úz percz mulva.

— No, mit mondtak?

— Nagyon nevettek.

Már talán régen el is felejtette Kozsibrovsky az ő csinyjét, midőn egy nap felolvasás volt Budapesten az akadémiában, amit a tudós Hiléczy Sámuel tartott (mert Hiléczy I. tagja az akadémiának): „A kövek alakja az özönvíz előtt.” Ez volt a „kiváló fontosságú” értekezés tárgya. Hogy milyenek voltak a kövek az özönvíz előtt, habár ott voltam és gróf Kozsibrovsky t. képviselőtársam mellett ültem a hallgatóság közt, még sem tudnám már elmondani, de azt hiszem, hogy akkorában nem lehettek oly czudar kemények, mint most, mert a tudós kollégák a felolvasó körül elég

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk jelen számával új évnegyedbe lépünk, mely alkalommal új előfizetést nyitunk a „Petrozsény és Vidéke”-re. Kitartóan, hűen küzdünk azon irányban, azon czelokért, melyeknek eddig is kifejezői, szerény munkásai voltunk annyi időközön keresztül s melyeknek mindenkor rendíthetetlen zászlóvivői maradtunk. Eleven szellemben, mindenre kiterjedő lapot nyújtunk, mely tájékoztat ad nemcsak a helyi életéről, nemcsak annak minden figyelemre méltó fázisáról, hanem e vidék viszonyairól is.

Kérjük, hogy az eddig tanúsított támogatás ne lankadjon, hanem növekedjék folyton. Kérjük előfizetőinket előfizetéseik megújítására s hogy minél számosabb hívet toborzzanak lapunk zászlója alá. A hátralékosokat pedig kérjük *hátralékaik posta fordultával való beküldésére*, mivel a lap fentartása nagy anyagi áldozattal jár. *Nyári lakásváltoztatás, vagy fürdőre utazás esetében értesítés után a lapot a legpontosabban utánküldjük.*

A „Petrozsény és Vidéke” előfizetési ára:

egész évre	8 korona
fél évre	4 korona
negyed évre	2 korona
egyesszám ára	20 fillér

— **Egy herceg, főtisztjeivel Petrozsényben.** Lobkovitz Rezső tábornagy, hadtestparancsnok f. hó 26-án reggel 5 órakor érkezett meg 24 főtisztjével Petrozsénybe, hogy folytassa azt az elméleti katonai nagygyakorlatot, melyet megkezdettek június hó 20-án Budapesten. Az előre jóval megállapított utirendet katonai pontossággal betartva, meglátogatták eddig Kolozsvár Tövis és Brassó környékét. A rendes személyvonathoz csatolt négy elsőosztályú termeszkocsin beérkezett magasarangu vendégeket Tribus Gyula államfőnök fogadta, ki a herceg kérdézőködéseire mindenben részletes utbaigazítást adott. Ha ő nem figyelmezteti a társaságot, hogy köztünk és a szomszédállam között olyan jó viszony van, hogy kirándulás esetén megbízható embereket utlevél nélkül is beboesátanak a határvonalon, bizonyára nem tekintették volna meg a lájniesi barátok templomát és klostortát. Kellemsen lepte meg őket az, hogy a Tirgu-zsili ezred parancsnoka eljűkbe jött s üdvözölte a vendégeket. Hosszu kocsisor hozta vissza a főtiszteket a Szurdukból, — melynek gyönyörű fekvését s természeti szépségeit nem győzték eléggé dicsérni, — délután 1 órakor a Wagner-féle vendéglőbe, a hol várta már őket a nagyteremben a díszesen megterített asztal. A herceg étel után Wagnernek megjegyezte, hogy

egyebütt hosszú-hosszu ebédekett ettek, a mai abban különbözött azoktól, hogy rövid volt, elég volt és jó volt. Ebéd alatt megengedte Péter Károlynak, hogy ujonnan szervezett zenekarának játékát bemutathassa. A magyar népdalokat látható tetszéssel fogadta, — a „Repülj fecském” eljátszása után pedig a herceggel együtt az egész társaság megtapsolta a zenészeket. Péter Károly bandája büszke lehet az első hercegi tapsra. Délután 4 órakor már a főtűn és főtűren sétált a társaság, érdeklődéssel tekintve meg vidékünk lakosságának viseletét. Vasárnap lévén, hemzsegett a piac az ünnepi ruhába öltözött falusiaktól. Óra tíz perczkor a gőzparipa tovarópitette a kirándulókat. Meglepetés is volt a peronont:

A Vulkan felé merészett személyvonat II. osztályú kocsijának ablakából induláskor egy ismeretlen uri ember kalapemelve elkialtotta magát: „Éljen Lobkovicz herceg hadtest parancsnok! Éljen a vezérkar!” A herceg mosolyogva intett kezével köszönetet az ismeretlennek. Innen Kalánba mentek s onnan kocsikon Vajda-Hunyadra. Budapestre 27-én érkeztek vissza. A főhercegen kívül itt volt: Báro Steininger Károly és Scherma János tábornagyok, Schreiber Viktor, báró Mélezer Ferencz, Jovag Minarelli-Fitzgerald Sándor és Leithner Ernő vezérőrnagyok, dömődi Magyar Gyula, báró Koller Viktor, Canki Rezső, Schneider Antal, Seibt Antal, Buschek Vilmos, Jovag Barota Simon, báró Stokker Károly, báró Matic Henrich, Vogel Simon, Kucz Liborius és Meister János ezredek, Schay Gusztáv alezredes, Aust Adolf, Keki Richard őrnagyok, gróf Szirmay Sándor huszárnagy és Hussler Ottó százados.

— **Áthelyezés.** Lapunk legutóbbi számában adtunk hírt arról az előléptetésről, mely a puji kir. járásb. egyik rokonszenves tagjának: Rozgonyi Viktornak az algyógyi járásbírósg vezetővé történt kinevezésével amily széles körben keltett örömet, épp oly mértékben felkelti a sajnálat érzetét ama férfiú távozása miatt, a ki az osztalan közbeülést egy egyéni tulajdonságaival, mint hivatali ténykedésével méltán kivívta. És most ugyanazon kir. járásbírósg vezetőjének: Pásztóhy Tibornak a kezdővársárhelyi kir. törvényszékhez történt áthelyezéséről értesítjük lapunk t. olvasóit. Az öröm és a sajnálat közös érzetét kelti fel ez a változás. Örömdünk, hogy az igazságszolgáltatásnak általános szeretett és tisztelt kiváló tényezője az ohajításnak megfelelő pozíciót foglalt el, de sajnáljuk, hogy 14 évi áldásos működés után távozik arról a helyről, melyen a puji és petrozsényi járás bizalmát, igaz ragaszkodását érdemelte ki. Alig van nehezebb feladat, mint az ítélkező bíró tiszte, kinek ezernyi-ezer vitás, sokszor vitális kérdésben kell döntenie. És Pásztóhy Tibor igazságérzete, jogi tudása, szenvedélytől és részrehajlástól ment bölcsesége rendszerint megtalálta azt az utat és módot, mely a peresfelek megnyugvására vezetett. Meggyőződen tudott hatni a lelkekre úgy, hogy az ellentéteket a lehetőse-

gig elenyészette. Ez volt bírói nehéz működésének irányelve és a jogkeresők áldása. Modorának, egyéniségének szeretetreméltóságával enyhíteni tudta azt a keserűséget, melyet egyes esetekben bírói kötelességéből kifolyólag kellett okoznia. Másfél évtized alatt a két járás ügyes bajos dolga az ő döntése alá került és nyugodtan elmondhatja, hogy ez a két járás osztatlan bizalommal, igaz ragaszkodással és szeretettel viseltetik iránta és sajnálja, hogy eltávozik arról a díszes helyről, melyen elismeréssel ádozott mindenkor az ő jogtisztletének, az ő részrehajlatlan igazságérzetének. Folyó hó 9-én, szombaton este a puji kaszinóban rendezendő társas vacsorán vesz búcsut a puji és petrozsényi járás ügyvédi kara s értelmisége a távozó bíráktól s értesülésünk szerint Petrozsényből s az egész Zsilvölgyből számosan készülnek a búcsuetélyre, melyen a saját kérelmére ide áthelyezett Kováts Károly kézdívdársárhelyi kir. törvényszéki bíró, a puji kir. járásbírósg vezetője is résztveendő, kiről mint kiváló jogászról és bíróról minden tekintetben megnyugtató és örömdetes értesüléseink vannak.

— **Második gyógyszerár Petrozsényben.** A vármegye törvényhatósági bizottsága f. év május hó 18-án tartott ülésében határozta, hogy: Petrozsény községben egy második gyógyszerár felállítását a törvényhatóság megengedhetőknek találja, sőt szükségesnek vélelményezi s ez iránt a helyigymeniszterhez felterjesztést intéz.

— **Ünnep volt Petrilla községének f. hó 28-án.** Van ennek a községnek két állami iskolája; az egyik Lónyagyarmaton a másik meg Petrilla—Deákban. A két ötosztályú intézet egy-egy tanítóval bíró osztatlan iskola. Tanügyi emberek tudják, hogy csak kiváló igyekezet eredményezheti, hogy egy tanítónak sikerüljen egyes egyedül öt osztályt vezetve mind az öt osztályban a miniszteri tantervben előírt tananyagot elvégezni. És ez, ebben a tanévben, ebben a két iskolában is befejeződött. Bizonyággal szolgál annak a nagy munkásságnak megvilágítására a f. hó 28-iki évzáró vizsgákon megjelent szülők és tanügybarátok dícséretén kívül az őszinte elismerés, a mi elhangzott egy a közjóért, különösen pedig a tanügy fejlesztéséért élő embernek, a két iskola gondnokság elnökének, Schreiner József bányatársulati titkárnak ajkáról. A nőikézmunka kiállítás mindkét iskolában igen szép volt. Peltűnően kevésnek tartjuk azonban azt a sovány jutalmat, a mely tisztelt díj címen ilyen népes iskola munkatanítónőjének a miniszter részéről olyan szükmarkuan állapítatik meg.

— **A nőgyűlet és a reformatus presbiterium ajándéka.** Péter és Pál napján tartották meg úgy a református mint az evangélikus templomban a felekezetiükhez tartozó különböző intézetekbe járó tanulók vallásvizsgáit. Mindkét templomban nagy közönség hallgatta végig azokat az értelmes feleleteket, melyeket az egyházak lelkes papjai bi-

kényelmesen aludtak rajtuk, azonban a felolvasás után fölébredtek és a vidékről jött tudós tisztelőt egy kis vacsorát hevenyéztek az István-vendéglőben és noha már éjfél volt, sehogyse volt kedvük aludni. Beszélgetés közben egyszerre csak Rimaszombatra fordult a figyelem. A tudós fiatal ember (mert negyven éves még a professzor ur) szokatlannul derült volt ezen az estén, diceérte a városka levegőjét, az ivó-vizet.

Kozsibrovski közbeszólt:

— Aazonfelül igen jó lakásod van, kedves öregem, fölséges kilátással.

— Nem valami különös a kilátás, mindössze egy kopasz domb s még távolabb a szőlők, amelyekben már a philoxera gazdalkodik.

— Ohó, ne titkolódzál, kedves öreg. Én a vis a vis-kat értem, a két szép Majornoky kisasszonyt átellenben.

A professzornak elborult a homloka. Egy fájdalmas vonás tette sovány barázdás arcát még szomorubbá. — Oh, azokat a szegény leányokat érted? Szívemből sajnálom. Megőrültek.

Most Kozsibrovski volt a sor megijedni.

— Ne beszélj! Az nem lehet! Engem nem értesítettek semmiről. A legkenvesebb unokahugoskaim.

— Már pedig azok megőrültek.

— Megfoghatatlan! — kialtolt fel Kozsibrovski. — Miud a ketten?

— Mind a ketten — mondá a tudós rendületlen meggyőződéssel.

Kozsibrovski, az a léha, vig fráter, belesápadt a rémületbe hirtelen, annál is inkább, mert észbe jutott, hogy nagyatyjok, Majornoky Gedeon és Döblingben halt meg.

Az unokákra szokott visszatérni az efféle.

Eltopta a boros poharat magától, kialudt a havanna a szájában, izgatottan odahuzta a székét Hileczyhez.

— És hát mit tudsz, kérlek, a részletekről? Milyen körülmények közt történt? Mi mégis a rögeszméjük?

Hileczy csodálkozó szemeket meresztett Kozsibrovskira.

— Hát hogy tudnám én ezt? Érték én az ilyenekhez? Törődöm én az ilyenekkel?

— Tudom, hogy csak kövekkel foglalkozol, de csak mégis hallanod kellett...

— Én soha se szoktam hallani semmit, — szólt a professzor önéreztetesen. Én vagy tudok valamit, vagy nem tudok. Hallomás után nem beszélek.

— De már engedd meg, édes barátom, ha nekem elmondod a hugoskaimról ezt a szomorú dolgot, mégis csak...

— Mondom már, hogy semmit se hallottam.

— Teringettél, akkor hát honnan tudod?

A professzor uron valami zavar-féle látszott, restelte elmondani, a mi következik, habozott egy perczig, hogy az illusztris társaság kisszerűnek, közönségesnek fogja találni az ilyen köznap hitványságot, végre azonban mégis a közlésre határozta magát.

— Hát kérlek úgy volt az, vagy három hónap előtt, azt hiszem, még ősszel, behozta egy este szakácsnőm a vacsorámat és így szólt:

„Ma mikor kint jártam husért a mészárszékből, a Majornoky kisasszonyokkal találkoztam.”

Szakácsnőm szeret fecsegni, mint minden hosszú haju állat; hagytam tehát, hogy elvégezze azon bizonyos percsü mozgásokat, melyekre a nyelvénnek naponként szüksége van.

„Azt üzenték általam a nagytiszteletű urnak” — folytatá.

Csodálkozva emeltem fel a szememet:

„Nekem üzentek?”

„Igen a nagytiszteletű urnak.”

„De hisz én nem ismerem őket.”

„Mindegy, mégis üzentek.”

„És mit üzentek?”

„Azt üzenték, hogy ők nem mokusok.”

Nem mokusok? Hát mondtam én valaha, hogy ők mokusok? Hát miért üzentek énnekem ilyes mit? Egész éjjel ezen töprengtem. Nem mokusok! Hát dersze, hogy nem mokusok. De miért kell épen én előttem megállapítani ezen kétségbevonhatatlan igazságot? Nem tudtam aludni azon éjjel. Annaira felizgatott rejtélyességével ez üzenet. Soha életemben nem beszéltem ezen leányzókkal, sem másokkal ő felőlük. Hát mit jelenthet ez? Valamely olthatatlan kíváncsiság hajszolt megoldani a talányt. Mert kell valami okának lenni, a miért üzentek. Kell, kell és azt az okot meg kell találnom. Másnap se szabadulhattam a sphinx-szerű üzenettől, velem jött és bosszantott; elkísért a katedrára a diákjaim közé, a laboratóriumba a kövek közé és ezek a kövek rám vi-gyorgogtak gunyosan, mintha ők is azt mondanák: «Nem vagyunk mokusok, nem vagyunk.» Hidd meg nekem Kozsibrovski, hogy közel voltam már a megöröléshez — amikor végre sikerült megállapítanom, hogy az egésznek igen egyszerű a nyitja, valóságos Kolumbusz tojása...

— Mi? kezdtek egyszerre négy is.

— Az, hogy meg vannak örülve a leányok. Ez az egyetlen kielégítő magyarázat. És ebbe bele nyugodtam.

— Más indiciumaid nincsenek — kérde Kozsibrovski, édesden nevetve.

— Más indiciumok? — pattant fel a nagytiszteletű professzor ur. — Minek volnának? Nem elég ez? Avagy magyarázd hát te meg, hogy miért üzentek volna jőzán ősszel, hogy ők nem mokusok.

Kozsibrovski buta arcot vágott és vállat vont;

— Hja, ha én azt tudhatnám.

zonyára nagy fáradsággal érhetek el. Vizsga után táncmulatság volt a Kaszinó kertben, a hol az ev. nőegylet és a ref. presbiterium 600 drb. tésztával vendégelte meg a szépen vizsgázott gyermekeket.

— **Öt napi szakadatlan** vizsgázás után az állami elemi iskolában az 1903—1904 iskolai év ünnepélye évzáróval végződött; a vizsgákról mult számunk vezetőcikkében már szólottunk. — Szó-lunk most röviden erről a kedves kis ünnepély-ről. Méltó megkoszoruzása volt ez a szépen sikerült vizsgáknak. A Kovács József vezetése alatt az iskola dalárdája szebbnél-szebb énekeket énekelt három hangon. A gyermekek közben szavaltak ügyesen, hangsúlyosan. Aztán Kósa Mihály remek beszédben adott kifejezést a szülők és az iskolai előljáróság elismerésének, üdvözölve a tanítóteületet a nem várt szép eredmény bemutatása alkalmából. Végül Fekete József köszöntö meg a gondnokság tagjainak és a szülőknek az iskola érdekében ez évben tanusított érdeklődésüket különösen pedig Kósa Mihálynak lelkesítő szavait.

— **Köszönetnyilvánítás.** A bányatársulat iparosai a f. hó 26-án egyerkölcsileg mint anyagilag reményfelelt sikerült nyári táncmulatságuk tiszta jövedelmének 40%-át, 12 kor. 70 fillért a petrozsényi iparosifjak önképzőkörének adományozták. Midőn ezen összeget nyugtázom, az adományért a kör nevében a kérdéses mulatság rendezőségének elismerő köszönetet mondok.

Muntyán Tivadar pénztárnok.

— **Medvék garázdalkodása.** Több mint 200 hajtó kiabálása és sok nevezetes puskás hangos beszélgetése zavarta meg a Páring déli oldalán levő pagonyok néma esendjét. Hivatalos hajtóvadászat volt. Medvét kerestek. A hajtásba vad disznó is került. Ugy jártak mint az egykori halász, vadász és madarász. Egy kimenekült hatalmas maczkó, míg a hajtás folyt, a hegy szomszéd-
oldalán szétépett egy ökröt s nyugodtan falatozott. Csak másnap tudták meg. A hajtóvadászatot közelebről megismétlik, de akkor már nagyobb municióval.

— **Csempészet a határszélen.** Vulkan határában f. hó 30-án nagy csempészetnek jött nyomára a vulkáni esendőrőrs. Pedig most, hogy hónapok óta tart vidékünkön állandóan a szárazság, minek következtében a marhaállomány ára nagyon leszállott, szinte megszüntnek véltük a környőfont csempészek működését. Ugy látszik tul a határon is rossz idők járnak — s az állatok értéke a miénkkel együtt hanyatlottak s így a régi különbözet még mindig fennáll. A Strázsa aljában 18 berbécsét, 6 sertést és 4 tehenet hajtottak, eddig még ismeretlen tettesek 30-án éjjel a hold világítása mellett befelék. A hajtóknak a csendőrorjárat megpillantása után sikerült észrevétel nélkül elmenekülnök. A vizsgálat megindult s a lefoglalt állatokat a napokban elárverezik.

— **Elkeseredett küzdelem** a székelyek és az őslakosság között. Azóta a mióta a székelyek két legénytagját a lupényi koresmátlátogató románok úgy találták megverni, hogy mindkettő kiköltözött ez árnyékvilágból, a székely munkások között nagy az elkeseredés s minden alkalmat felhasználnak arra nézve, hogy ellenfeleiken, bármily áldozat árán, bőszt álljanak. Az éber előljáróság azonban, a mint biztos kutforrásból halljuk, elejét fogja venni az esetleges véres következményeknek; már megtették az intézkedések a koresmai zárórák korlátozása tárgyában; a csendőrség pedig a nap minden idejében látható érdeklődéssel járja a határszéli háboru kitörését, a mi a felkorbácsolt kedélyeket kissé már le is hűtötte.

— **Baleset.** Mihály Alajos, kit saját vigyázatlansága következtében Lupényben baleset ért az odaváló társulati korházban meghalt.

— **Valóságos képes album** mostanában a „Budapest“, ez a régi, ősmert napilap. Eddigi szokásától eltérőleg ujabban a címkepen kívül, a lap belsejében is naponként számos illusztrációt hoz, amelyek mind alkalomszerűek és művészi kivitelűek. Nemesak szövegben, hanem illusztrációkban is sorra megősmerteti a hazai és külföldi eseményeket, újabb találmányokat középületeket, szobrokat, nevezeteseb férfiakat, szó-

val mindent, ami közérdekű. Az orosz-japán háborúból már eddigelé több mind ötszáz képet hozot. El kel ismernünk, hogy a „Budapest“ e tekintetben egyedül áll összes hazai újságjaink közt. De a „Budapest“, más-különbben is megérdemli azt a nagy népszerűséget melyben részesül. Eleven, szolid, jól szerkesztett lap. Vezércikkei tanulságosak; tárcái érdekesek; hírei frissek és megbízhatók; regényei érdekfeszítők. Nagy érdekességet kölcsönöz a lapnak az „Uj-Budapest“ humorisztikus hetimelléklet, telve szípkázó élcekkel. A lap minden előfizetője karácsonykor ajándékol pompás naptárt kap. S a sok illusztráció, a gazdag tartalom dacára a „Budapest“ aránylag igen olcsó lap. Előfizetési ára egy óra csak 2 korona, negyedévre 6 korona. Mutatványszámot kívánatra bárki ingyen kaphat. Előfizetések s megrendelések a „Budapest“ kiadóhivatalához (Budapest. IV, Sarkantyus-utca 3. sz.) intézendők.

— **Bimbóhullás.** Nána Aurél tanító családját súlyos veszteség érte. Egyetlen gyermekük, Aranka kislányuk rövid szenvedés után f. hó elsején elhunyt, elköltözött szaporitandó a menyországból az angyalok seregét.

— **A „Budapesti Újságírók Egyesülete“** segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú dísmű lesz és potom 5 forintba kerül. Megrendelések a „Budapesti Újságírók Egyesülete Almanachja“, kiadóhivatalához küldendők Budapest, VII. Károly-körut 9. Mutatóul közöljük Mikszáth Kálmán tréfáját, melyet az Almanach számára írt.

Szerkesztői üzenetek.

Egy jelen volt tanügyi barát Lupény.

Egy jelen volt Déva. Tudósításai lapunk zartakor érkeztek, tehát későn. Jövő számunk hozni fogja mindkettőt.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Főmunkatárs: **Fekete József.**

VASUTI MENETREND.

1904. május 1-től.

Petrozsényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 6¹⁹, d. e. 10³⁶, d. u. 5¹⁰, s Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁰, d. u. 3⁰⁰, este 8³⁵.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10³⁵, (Dévág) reg. 5⁸ * 6⁰⁵, d. u. 1⁰⁰ * s Budapestre érkezik: reggel 6¹⁰, este 7²⁰, este 9³⁵.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6¹⁵, d. e. 11³⁵, d. u. 4²⁵, este 10²⁸

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁰⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 1¹⁰, este 7³⁶.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹⁴ *. (Brassóig) este 9¹⁶, 10²² * reggel 5⁴⁶ d. e. 10⁵⁷.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

d. u. 1⁵⁷, este 8¹² *, éjjel 11⁵³ reggel 3³⁸, reggel 9

Petrozsényből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴ d. e. 13²⁶, d. u. 4¹².

Lupényből indul Petrozsény felé:

este 7¹⁵, reggel 7⁵⁰, d. u. 3²¹ s Petrozsénybe érkezik este 8⁴⁰, d. e. 9¹⁵, d. u. 4⁴⁴

Piskiről indul Petrozsény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰⁷, éjjel 11⁰⁰ Petrozsénybe érkezik d. e. 10⁰⁶, d. u. 3⁵⁸, este 9⁰⁵, reggel 4⁴⁰.

A * gal jelöltek gyorsvonatok.

977 szám.

1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1904. évi 5736 polg. számu végzése következtében Dr. Roth Hugó kolozsvári ügyvéd által képviselt Bergner Mór kolozsvári ezég javára Hersch Adolf kereskedő lupényi lakos ellen 2700 K. 02 f. s járuléka erejéig 1904. év május hó 26-án fogatnosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 2484 kor. 80 fill.-re becsült következő ingóságok u. m.: különféle bolti árucikkek és szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1904 évi V 674/2 számu végzése folytán 2700 kor. 02 fill. tőkekövetelés, ennek 1904 évi január hó 16 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 167 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Lupény községben Hersch Adolf végrehajtást szenvedő lakásán és üzlethelyiségében leendő eszközzésére 1904. évi július hó 12-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzlietés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükségesetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1904. évi június hó 24 napján.

B. Bánffy Albert

kir. bír. végrehajtó.

Budapesti fogászati műterem.

Városunkba érkezt Fodor L. országosan és nálunk is előnyösen ismert budapesti fogművész. Az amerikai **szájpad.ásnélküli** fogsorok egyedüli készítője, és működését hétfőn 8—10 napra terjedő időre megkezdí. Található d. e. 8—12. d. u. 2—5-ig a Wagner szállodában be-rendezett fogászati műtermében.

Krausz József,

órásmeister

Petrozsényben, Kossuth Lajos utcán.

Ajánlja a Petrozsény és vidéke n. é. közönségnek a Kossuth Lajos utcán levő raktárát, melyben legfinomabb kivitelű fali- és inga-órák, legjobb és pontosan kiszabályozott zsebórák, arany- és ezüst-ékszerek, ugymint: varrógép és kerékpárok és azoknak alkotrészei, villamos házicsengő stb. cikkek gyári áron kaphatók.

Elfogad mindenféle óra- és ékszerjavításokat 2 évi jótállás mellett, varrógép és kerékpár javításokat legutányosabb áron saját műhelyében készülnék el.

Elvállalok villamos házicsengők és acyelyen világítási felszereléseket.

Végül ajánlom a most forgalomba jött villamos irodai órákat, melyeket felhuzni soha nem kell, üzletemben mindenkor megtekinthetők.

Tisztelettel

Krausz József.

PÉNZ

A Pénzügyi Tanácsadó kiadó vállalata minden pénzkölcsönt keresőnek tájékoztató felvilágosítást és tanácsot nyújt díjtalanul, tehát mielőtt pénzkölcsön tárgyában bárhová is fordulna, kérje ki a Pénzügyi Tanácsadó véleményét és kérjen részletes felvilágosítást nyújtó ingyenes prospektust.

Kölcsönt

folyosított pár nap alatt a legkulsánsabb feltételek mellett. Meglevő kölcsönöket konvertál nagyobb összegre. Állami, megyei, városi hivatalnokoknak, vasutiaknak, tanároknak, katonatiszteknek és bármely alkalmazásban volt nyugdíjasoknak, szóval minden köz-

tisztviselőnek

10—25 éves törlesztésre 7% kamatra a legmagasabb összegű kölcsönt csupán kötelezvényre (váltó nem kell). Kölcsönt legtöbb esetben kezes nélkül folyosítottunk és ha mégis kezes kellene, készséggel állítunk kezesekeket külön díj nélkül. Azon tisztviselők, kik a fizetésrendezés után óhajtanak kölcsönt fölvenni, már most tegyék meg a kérdéseket, hogy előre megtehessük a szükséges lépéseket a kölcsön folyosítása iránt.

Kimutatás,

ki mennyi kölcsönt kaphat:

1800 kor.	fizetéssel kaphat körülb.	1500 kor.
2000 "	"	3000 "
2200 "	"	4000 "
2400 "	"	6000 "
2600 "	"	6500 "
2800 "	"	6800 "
3000 "	"	7000 "
4000 "	"	10000 "
5000 "	"	12000 "
6000 "	"	14000 "

Levélbeli megkeresésnél megírandó: állás, fizetés, eltöltött szolgálati idő és kor.

Folyosítottunk továbbá hitelképes egyéneknek 500 kóronától a legmagasabb összegig kezesekekkel

Váltókölcsönt

1—5 éves törlesztésre havi vagy visszafizetés mellett. — Kölcsönt kieszközlünk ezenkívül legalább 3 év óta fennálló életbiztosítási kötvényre, mindennemű sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényre, ez utóbbiakra az érték 90%-áig.

Jelzálogkölcsönt

a becsértéknek 70%-áig folyosítottunk 4%-ra földbirtokra. A megkereső levelekhez csatolandó: a kataszteri birtokir és telekkönyvi kivonat.

Levélbeli megkeresésnél válaszbélyeg kéretik.

Czimünk:

Pénzügyi Tanácsadó

kiadóhivatala

Budapest, Klauzál-utca 6. II. em. II.

Telefon 16—42. Törvénysz. bej. czég.

1—

KÉREM OLVASNI!

Bátor vagyok a n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy Adler **fényképészeti műterme** Ullmann ur házában, a tisztelt rendelő közönségnek új kedvező alkalmat nyújt arra, hogy a műtermet minél többen meglátogathassák.

Kész vagyok minden felvételtől mintaképpel szolgálni, úgy, hogy a tisztelt rendelő közönség ne legyen azon kellemetlenségnek kitéve, hogy nem megfelelő képeket visszautasítson, hanem a mintakép megtekintése után eszközölhető a rendelés.

A n. é. közönség szíves pártfogását tovább is kérve maradok teljes tisztelettel

Adler A.

Herbst Pál üzletvezető.

A „Kávé király”-hoz.

A ki jó zamatu s illatu kávét kedvel, az esakis „KIRÁLY-KÁVÉT” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s eddig még egy nem létezett módszer szerint van pörkölvé. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb czikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kilogramos doboz — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — 9 „ — „

4 „ „ — 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávén kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba K. 13.50

1 „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—

1 „ 5 „ „ Jamaica „ 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI. ker. Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz.

5 koronáért

küldök 4½ kilo (kb. 50 drb.) kevéssé megérett finom enyhe

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése, vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII. ker., Bezerédy-utca 3 szám.

Egy amerikai gyorsfőző

és

egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhamazott raktárból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüst-áruimat** és pedig:

6 drb. mexikói ezüst asztali kés,

6 „ „ „ evővillát,

6 „ „ „ evőkanalat,

2 „ „ „ kávéskanalat

6 „ „ „ kiváló desszertkést,

6 „ „ „ desszertvillát,

1 „ „ „ mexikói ezüst levesmerítő

kanalat,

1 „ „ „ tejmerítőt,

2 „ „ „ eleg. szalon asztali gyertya-

tartót.

46 drb. összesen 6 frt. 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképen egy amerikai gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12½ kilo hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalunk. Sztetküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

12—12

Kiadó lakás.

A keleti-bánya mellett két szoba, konyha, pincze, sütőkamence, istálló és udvari melléképületekkel együtt kiadó.

Felvilágosítást nyújt a Kiadóhivatal.

Egy burorozott szoba két ágygyal, esetleg konyhával kerestetik.

Bővebbet a Kiadóhivatalban.

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka.

A Magyar

FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA.

Páratlan díszű, külső kiállításban és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, a melyet a „Pesti Napló” az 1904 év karácsonyára szánt meglepetésül, olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló”, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek czime ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalatja lesz ez a páratlanul álló díszmunka, amely a magyar festés remekeit fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeczkytól, és Mányoktól kezdve egész a jelenkorig, amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Beneczur Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdaságban mutatja be. Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki, amelyet mesteri kivitelű

Ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű

sok színnyomású kép

lesz, olyan, mint a melyek a Vörösmarty-Albumot eseménynyé avatták a magyar könyvpiacra.

Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben elsőrendű esztétikusaink érdekes és népszerű előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festmények a szöveg közé nyomott másolata fogja kísérni, úgy, hogy az ötven többszínnyomású műlappal együtt A magyar Festőművészet Albuma a leggazdagabb és legdíszesebb tára lesz a magyar festőművészetnek. A „Magyar Festőművészet Albumát megfogja kapni a Pesti napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakítás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegeznünk, hogy azok az új előfizetők, akik az 1904 évre szóló előfizetésük fejében a Vörösmarty-Albumot megkapták, a Magyar Festőművészet Albumára csak úgy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. — Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrassy-ut 27 szám alatt van.